

Quản lý hoạt động xây dựng văn hóa ứng xử của giáo viên ở các trường mầm non

Huỳnh Trần Trúc Phương*. Trương Việt Khánh Trang**

*HVCH Trường ĐH Sài Gòn; **TS, GV Trường ĐH Sài Gòn

Received: 10/5/2024; Accepted: 18/5/2024; Published: 28/5/2024

Abstract: Good implementation of the Cultural Conduct Council of teachers in preschools is very important and urgent. This activity creates a healthy and friendly environment in the school, giving parents confidence when sending their children to preschool. The article presents some theoretical issues on the management of cultural development activities of teachers in preschools.

Keywords: Management theory, cultural behavioral activities, preschool teachers

1. Mở đầu

Văn hóa UX ở Việt Nam ta là một truyền thống có từ lâu đời. Nhưng ít người biết và thể hiện đúng đắn giá trị của nó. Trong xã hội, gia đình, trường học, nơi công sở văn hóa UX đóng vai trò quan trọng. Văn hóa UX góp phần phát triển giá trị đạo đức, thói quen, cách cư xử của mọi người nói chung và trẻ em nói riêng, còn là yếu tố định hướng về giá trị đạo đức cho trẻ em, học sinh,.... Nói đến văn hóa UX là nói đến những giá trị, tốt đẹp, cách sống tử tế, cách xử sự giao tiếp giữa con người với nhau nhằm hướng tới những điều tốt đẹp. Tuy nhiên, do trình độ, nhận thức hạn chế khác nhau nên có những cá nhân thể hiện hành vi UX thiếu văn hóa, có những hành động, lời nói không đúng. Tình trạng này ngày càng xuất hiện nhiều mọi lứa tuổi, ở mọi nơi thuộc các lĩnh vực, ngành nghề làm cho nhiều người bức xúc trong xã hội ngày nay. Vì vậy nghiên cứu quản lý quản lý HỖXDvăn hóa UX của GV ở các trường mầm non trong bối cảnh hiện nay là rất cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm quản lý HỖXDVHUX của GV ở các trường MN

Quản lý HỖXDVH UX là hiệu trưởng nhà trường thực hiện các chức năng quản lý (lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá) đối với các hoạt động cơ bản trong xây dựng VH UX.

Quản lý HỖXDVHUX của GV trường MN là quá trình tác động có chủ đích, khoa học của hiệu trưởng thông qua lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra - đánh giá để thực hiện tuyên truyền nâng cao nhận thức cho đội ngũ GVMN về sự cần thiết phải xây dựng VHUX, XD và thực hiện quy tắc UX của GVMN, bồi dưỡng cho GVMN về những hành

vi UX, thái độ UX, cử chỉ UX, ngôn ngữ UX trong mối quan hệ giữa GV, CBQL với NV, giữa GVMN với cha mẹ trẻ, cũng như trong thực hiện tăng cường phối hợp giữa GVMN với cha mẹ trẻ và cộng đồng xã hội". (Trần Thị Cẩm Vân, 2022).

2.2. Tầm quan trọng của quản lý HỖXD VHUX của GV ở các trường MN

Thủ tướng Chính phủ đã quyết định phê duyệt đề án "XDVHUX trong trường học giai đoạn 2018 – 2025", số 1299/QĐ – TTg, ngày 3/10/2018; Bộ GD&ĐT cũng đã ban hành quyết định 1506/QĐ – BGDĐT, ngày 31/05/2019 "Đề án XDVHUX trong trường học"; Theo điều 69, Luật Giáo dục năm 2019 có nêu nhiệm vụ của GV là "Guong mẫu, thực hiện nghĩa vụ công dân, quy tắc UX của nhà giáo". Nhằm tạo chuyển biến căn bản về UX văn hóa của CBQL, NG, nhân viên, học sinh, sinh viên để phát triển năng lực, hoàn thiện nhân cách, lối sống văn hóa; xây dựng văn hóa trường học lành mạnh, thân thiện; nâng cao chất lượng GD&ĐT; góp phần xây dựng con người Việt Nam: yêu nước, nhân ái, nghĩa tình, trung thực, đoàn kết, cần cù, sáng tạo.

Quản lý HỖXD VHUX của GV ở các trường MN nhằm: Phát triển năng lực của GV, có lối sống văn hóa, chuẩn mực, làm gương cho trẻ; Làm cơ sở đánh giá, xếp loại GV; Xây dựng trường học lành mạnh, thân thiện, đoàn kết tạo nên thương hiệu cho nhà trường; Nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp sư phạm, có kỹ năng giao tiếp UX cho GVMN.

2.3. Nội dung quản lý HỖXDVHUX của GV ở các trường MN

2.2.1. Lập kế hoạch HỖXDVHUX của GV ở các trường MN

Kế hoạch là một tập hợp những hoạt động, công

việc được sắp xếp trình tự nhất định để đạt được mục tiêu đề ra. Theo từ điển Tiếng Việt: “Kế hoạch là những điều vạch ra có hệ thống về những công việc dự định làm trong một thời gian nhất định, với cách thức, trình tự, thời gian tiến hành” (Hoàng Phê - chủ biên, 1998).

Trong quyển “Lí luận về quản lý” có định nghĩa: “Lập kế hoạch có nghĩa là suy nghĩ trước một cái gì đó phải thực hiện và chuẩn bị cách để thực hiện những hoạt động đó mong muốn đó là quyết định. Lập kế hoạch là cầu nối giữa vị trí của tổ chức và nơi mà tổ chức muốn tới, nó được coi là cơ bản nhất của các chức năng quản lý khi công việc của người quản lý trở nên phức tạp hơn và các nguồn tài nguyên trở nên khan hiếm lập kế hoạch, thậm chí trở nên quan trọng hơn đối với người quản lý và tổ chức. Người quản lý xây dựng những kế hoạch bao gồm lựa chọn nhân sự, tổ chức các nguồn lực kiểm tra và phối hợp của con người và các hoạt động để đạt được các mục tiêu đề ra” (Nguyễn Lộc, 2010).

Theo tác giả Nguyễn Thị Tuyết Hạnh “Lập kế hoạch là một khâu trong chu trình quản lý LKH có thể xem là chức năng đầu tiên trong một quá trình quản lý và có vai trò khởi đầu định hướng cho hoạt động của tổ chức cơ sở giáo dục”. (Nguyễn Thị Tuyết Hạnh, 2015). Có thể hiểu khi LKH xây dựng VHUX của GV cần:

- Nghiên cứu các văn bản chỉ đạo của các cấp lãnh đạo
- Xác định mục tiêu, yêu cầu cần thiết khi xây dựng văn hóa UX
- Xác định nội dung, hình thức cần thiết khi xây dựng văn hóa UX
- Xác định nguồn lực hỗ trợ khi xây dựng VHUX
- Dự kiến các tình huống phát sinh khi thực hiện kế hoạch

2.2.2. Tổ chức HĐXDVHUX của GV ở các trường MN

Khi tổ chức hoạt động XDVHUX của GV ở các trường MN nên: Thành lập ban tổ chức, chỉ đạo.

Xây dựng và triển khai kế hoạch thực hiện HĐXDVHUX của GV qua trang web, group zalo, messenger của trường; xây dựng bộ tiêu chí đánh giá; Tổ chức bồi dưỡng kỹ năng UX cho GV; tổ chức tổng kết, rút kinh nghiệm theo tháng, quý, học kì; động viên, khen thưởng, xử lý kịp thời các hành vi tiêu cực nhằm tạo động lực cho GV; xây dựng thương hiệu cho nhà trường.

Phân công nhiệm vụ, trách nhiệm cho CBQL, GV, các bộ phận: Phó HT hướng dẫn GV thực hiện bộ quy tắc UX; thu thập tài liệu về văn hóa UX, triển khai cho GV tham khảo. Cho GV đăng kí, làm bản cam kết các nội dung trong bộ quy tắc UX; Tổ chức hướng dẫn GV cách xây dựng kế hoạch chăm sóc giáo dục, giáo án lồng ghép nội dung giáo dục lễ giáo và hành vi văn minh theo độ tuổi; Chỉ đạo GV tuyên truyền nhờ phụ huynh phối hợp với GV trong xây dựng VH UX. Tổ trưởng chuyên môn: Triển khai, hướng dẫn và theo dõi việc thực hiện của GV trong tổ; báo cáo kết quả thực hiện với hiệu trưởng; tham gia góp ý đánh giá, xếp loại thi đua cho GV của tổ.

Xây dựng quy định, tiêu chuẩn, chế độ liên quan đến công tác xây dựng VHUX

Dự trù kinh phí và các điều kiện vật chất cho việc thực hiện kế hoạch.

2.2.3. Chỉ đạo hoạt động XDVHUX của GV ở các trường MN

Sau khi LKH xây dựng VH UX của GV, Hiệu trưởng hướng dẫn, chỉ đạo phó HT, GV, các bộ phận thực hiện đúng tiến độ theo kế hoạch đã xây dựng;

Động viên khuyến khích các bộ phận thực hiện đúng tiến độ theo kế hoạch đã xây dựng

Hiệu trưởng chỉ đạo phó HT, TTCM theo dõi, động viên, hỗ trợ GV gặp khó khăn thực hiện kế hoạch đã đề ra.

2.2.4. Kiểm tra, đánh giá hoạt động XDVHUX của GV ở các trường MN

Kiểm tra, đánh giá là khâu quan trọng của người quản lý. Vì vậy, Hiệu trưởng khi kiểm tra - đánh giá cần chú ý:

Xây dựng các tiêu chí KTĐG rõ ràng, cụ thể.

Xác định được hình thức KTĐG (kiểm tra theo tháng, kiểm tra theo quý, kiểm tra theo năm) thông qua các buổi họp hội đồng, họp liên tịch để tổng kết rút kinh nghiệm, xét thi đua khen thưởng những GV thực hiện tốt và có đóng góp tích cực trong xây dựng văn hóa UX.

Nhận xét, rút kinh nghiệm, đưa ra biện pháp cải tiến trong thời gian tới

Tổng kết, xếp loại kịp thời và đưa ra những điều chỉnh hợp lý nhằm thực hiện tốt các mục tiêu trong kế hoạch

2.2.5. Quản lý các điều kiện thực hiện HĐXDVHUX của GV ở các trường MN

Trong XDVHUX của GV, quản lý điều kiện về CSVC như: tài liệu, trang thiết bị kỹ thuật, máy in,... luôn là nhiệm vụ đầu tiên ở mỗi trường, các trường

cần có sự đầu tư về CSVC: bàn ghế, phòng chức năng, hội trường, băng rôn, áp phích; tài liệu cung cấp cho GV tự tham khảo, học tập; trang thiết bị kỹ thuật: camera, máy chiếu, laptop, mạng wifi, internet hỗ trợ cho quá trình thực hiện HĐXD VH UX.

Quản lý đội ngũ GV, nhân viên đủ số lượng và chất lượng. Thực hiện phân bổ nguồn lực, sắp xếp tuyển GV theo biên chế đúng qui định nhằm đảm bảo đủ số lượng GV trong một lớp của nhà trường, và trình độ GV phải đạt chuẩn hoặc trên chuẩn.

Quản lý, phổ biến các giáo trình, tài liệu về văn hóa UX. Phân công Phó hiệu trưởng, TTCM sưu tầm, tìm kiếm, tham khảo các tài liệu về VH UX, và triển khai, giới thiệu, tuyên truyền khi GV **có nhu cầu học tập**.

2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý HĐXD VHUX của GV ở các trường MN

2.3.1. Các yếu tố chủ quan

- Năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng trong quản lý HĐXD văn hóa UX của GV ở các trường MN
- Năng lực phẩm chất của GV trong HĐXD VHUX của GV ở các trường MN
- CSVC bảo đảm phục vụ cho HĐXD VHUX của GV ở các trường MN

Nguồn động lực quan trọng để GV phấn đấu thực hiện tốt trong xây dựng VHUX là nguồn tài chính, chế độ chính sách, chế độ đãi ngộ cho GV, để GV có tinh thần thực hiện, tham gia các hoạt động VH, và cũng là nguồn để khen thưởng, nêu gương, động viên cho GV khi thực hiện tốt nhiệm vụ, hoàn thành tốt các cuộc thi,... Ngoài ra, cơ sở vật chất, trang thiết bị là những vật dụng cần thiết để sử dụng cho HĐXD VHUX cho GV..

2.3.2. Các yếu tố khách quan

- Điều kiện kinh tế, xã hội, môi trường văn hóa, truyền thống địa phương: Điều kiện VH, truyền thống, kinh tế, xã hội ảnh hưởng rất lớn đến xây dựng VHUX của trường MN. Ngoài ra có mối liên kết ở trong nhà trường và ngoài nhà trường, phối hợp mặt trận đoàn thể ở phường, địa phương phối hợp nhau triển khai với nhà trường tuyên truyền, phát tờ rơi, tổ chức các hoạt động XD VHUX.

Điều kiện VH, truyền thống, kinh tế, xã hội ảnh hưởng rất lớn đến xây dựng VHUX của trường MN. Ngoài ra có mối liên kết ở trong nhà trường và ngoài nhà trường, phối hợp mặt trận đoàn thể ở phường, địa phương phối hợp nhau triển khai với nhà trường tuyên truyền, phát tờ rơi, tổ chức các hoạt động phong trào về VHUX.

- Các văn bản chỉ đạo của các cấp quản lý về HĐXD VHUX của GV ở các trường MN: HĐXD VHUX cho GV trong trường MN thực hiện tốt là phải có sự chỉ đạo của Phòng GD&ĐT, Sở GD&ĐT, UBND Quận - Thành phố bằng cách tổ chức cho TTCM, CTCĐ, BTCĐ, GV dự hội thảo, hội nghị, tập huấn, giao lưu bồi dưỡng VHUX.

3. Kết luận

XĐVHUX trường MN là một nội dung rất quan trọng nhằm nâng cao chất lượng hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục trẻ ở trường MN. Hoạt động XĐVHUX của GV ở các trường MN, thể hiện vai trò, mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức, kiểm tra đánh giá, các điều kiện hỗ trợ XĐVHUX của đội ngũ GV trường MN. Bài viết trình bày được một số vấn đề lý luận như chức năng: LKH, tổ chức, chỉ đạo, KTĐG hoạt động XĐVH UX của GV ở trường MN. Bài viết xác lập các yếu tố: yếu tố chủ quan, năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng, năng lực phẩm chất của GV; CSVC, trang thiết bị bảo đảm phục vụ; các yếu tố khách quan: điều kiện VH, truyền thống, kinh tế, xã hội ảnh hưởng rất lớn đến XĐVHUX của trường MN, các văn bản chỉ đạo của Sở Giáo dục, Phòng GD&ĐT, UBND Quận, Thành phố. Đây là những nội dung quan trọng làm cơ sở cho hoạt động nghiên cứu thực trạng việc xây dựng VHUX của trường MN trong bối cảnh hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ. (1998). *Nghị quyết số 03-NQ/TW ngày 16/7/1998 về Xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc*. Hà Nội
2. Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. New York: Prentice-Hall
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019a). *Quy định quy tắc UX trong cơ sở GDMN, cơ sở GDPT, cơ sở GDTX (Thông tư 06/2019/TT-BGDĐT, ngày 12/04/2019)*. Hà Nội
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2019b). *Đề án xây dựng văn hóa UX trong trường học. (Quyết định 1506/QĐ – BGĐT ngày 31/05/2019)*. Hà Nội
5. Trần Thị Cẩm Vân. (2022). *Quản lý HĐXD VHUX của giáo viên ở các trường mầm non công lập khu vực 2, TP Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh*. Luận văn thạc sĩ QLGD.
6. Đỗ Thị Hoàng Yến. (2020). *Xây dựng văn hóa ứng xử ở các trường mầm non quận 7, TP Hồ Chí Minh*. Luận văn thạc sĩ QLGD.